Ч. 150. Львів, Субота дня 5. (18.) липня 1903. Річник VII.

Передплата
на »РУСЛАНА« виносить:

в Австриї:
на цілий рік . . . . 20 кор.
на пів року . . . . 10 кор.
на чверть року . . . 5 кор.
на місяць . . . . 1·70 кор.

За границею:
на цілий рік . . 16 рублів або 36 франків
на пів року . . 8 рублів або 18 франків
Поодиноке число по 16 сот.

РУСЛАН

»Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.« — З Руслановых псальмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских сьвят о 5½ год. пополудни.

Редакция, адміністрация і експедиция »Руслана« під ч. 1. ул. Домбровского (Хорунщини). Експедиция місцева в Агенциї Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациї неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в »Надісланім« 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 с. від стрічки.

Положенє в Угорщині.

(Х) Обструкция в Угорщині тревае дальше. Барабаш, теперішний проводир обструкцийників, був минулої неділї у Великім Варадині, де ранено 17 осіб, але обструкция вийшла ціла. Барабаш вернув витязем до Пешту. Він може тепер до свого лаврового вінця яко неустрашимий защитник національних домагань Угорщини вплести новий листок, він може яко народний трибун домагати ся розслїду подій у Великім Варадині. Таким способом обструкцийна збруя знов заострила ся. Можна осуджувати події у Великім Варадині всїляко, але не можна виснувати з сего, щоби більшість виборців Барабаша заявила ся проти него а за полїтикою Франца Кошута. Резолюция, в якій 500 виборців висказало ся за полишенем обструкциї, по тих подіях, серед яких она ухвалена, не може бути уважана поважним виразом недовіря. Ухвала тих 500 вірних лїбералів проти обструкциї осягнула як-раз супротивний успіх. Штучне аранжованє сеї резолюциї дало іменно привід до уличних галабурд в користь Барабаша, які довели до вмішаня полїциї і війска. Поранені з Великого Варадину мають для Барабаша більше значінє як найкрасше признанє довіря на спокійних зборах виборців.

Дальші проґрамові розправи в угорскім соймі стають певним доказом, що наслїдком недїлїшних подій обструкцийна тактика Барабаша і єго товаришів стала ще острійшою. Великоварадиньскі галабурдники робили все можливе, щоби показати, що они не думають зовсїм відступити від обструкциї і єї проводирів. Уличні демонстрациї були звернені не проти Барабаша, але проти Кошута і ґр. Куена-Гедерваріого. Заява Барабаша зложена перед демонстрантами, що »виборцї повинні єму полишити, якою дорогою має він в будуччині йти« — є для него заохотою, він може тепер обструувати »після вподоби«. Що не бракне єму товаришів в сїй справі, нема нїякого сумнїву. Між сторонництвами в угорскім соймі повстає щораз більший розлад, від парляментарної більшости відпадає щораз більше членів, Барабаш не може тепер спочивати, обструкция триває дальше.

Щож дїє ґр. Куен-Гедерварі? Він дав на інтерпеляцию Барабаша про варадиньскі події вельми смиренну відповідь, яка нїчого не говорить а все приобіцює. Барабаш хотїв знати, чи мінїстер-президент відав передтим про Варадиньскі події. Із сего можна бачити, як подїлало імя ґр. Куена в Угорщині. Ухваленє буджетової провізориї і континґенту рекрутів утрудняє так само непопулярність мінїстра-президента, як і обструкция Барабашівска. Барабаш заявив виразно на вчерашнім бурливім засїданю сойму, що монарх є підхожий віком, отже треба квапити ся з осягненєм національних придбань, щоби вибороти собі народне війско, позаяк Мадяри не знають, що їх жде опісля. Посол Бесті грозив, що Мадяри хоплять ся ultima ratio, т. є як не осягнуть народних уступок, то настане революция. Ґр. Куен показав ся отже неспосібним до переведеня принятої на себе задачі. Що дальше стане ся, чи ґр. Куен знов упокорить ся перед Барабашем, як перед тим перед Кошутом і дасть єму запоруку народного війска, чи прийде до замаху стану, як тепер вже там говорять, годї нинї сказати, але зоря ґр. Куена занадто скоро пригасла і він опинив ся в безвихіднім положеню.

Чеські а рускі Соколи.

Немилий зворот приняли наслїдки гостини ческих Соколів в рускім „Соколї“ підчас їхнього побуту у Львові. Ми і не доторкали би сеї маловажної в сути річи справи, але она приняла ширші розміри, так що з дневникарского обовязку мусимо поінформувати про неї своїх читачів. „Чеські Соколи відвідали руских Соколів в їх льокалю, щоби висказати їм запевненє, що не прибули сюда на перекір Русинам, для яких плекають живі симпатиї, але як славяньскі ґімнастики, взяли участь в ґімнастичнім сьвятї Поляків задля ширеня сокільскої ідеї між Славяньством“. Тими словами ми писали про сю подію так, як про неї звіщено нас з сокільских кругів. Тимчасом „Дїло“ доляло свого „сосу“ і тим, як звичайно попсувало, справу. Написало, немов то заступники ческого сокільства заявили Русинам, що они приїхали на польский злет виключно тільки в характері ґімнастиків, але на руский злет то приїде їх далеко більше і т. д. Се обрушило Поляків, перед якими ті самі заступники на злетї говорили богато про славяньску ідею та про ческо-польску згоду, а польска праса зробила їм заміт дволичности. Ті обидливі заміти не остали без відповіди з ческої сторони. Передовсїм заперечили донесеню до „Дїла“ др. Піпіх і др. Ружічка в приватних письмах до польских редакций, а тепер провідництво ческого союза Соколів на львівскім злетї надіслало до видїлу союза польского Сокільства протокол, списаний в справі взаємин з руским „Соколом“ з ось якою телеґрамою: Ми обурені тенденцийним перекрученєм нашого братерского поведеня, зі сторони „Дїла“. Автентичний протокол цїлої події висилаємо. Др. Піпіх, Шайнер, Дістль.

В протоколї побіч запевнень щирости в стремленю до польско-ческої згоди заперечено там катеґорично, що нїколи нї одним словом не заявили, немов би то приїхали на злет у виключнім характері ґімнастиків. „Коли др. Фіса, презес моравско-шлезкого Союза — є зворот в протоколї — сказав що иншого в салї руского „Сокола“, не мав до того уповновласненя ческого сокільства і міг говорити тільки за себе.«

Але хотяй би і сказав що иншого др. Фіса, чи котрий инший з ческих гостий, які з братерскої куртоазиї завитали до скромної салї нашого „Сокола“, який не брав зовсїм участи в їх злетї — чи годило ся їх словам підсувати якийсь позір дволичности, та приватну розмову оголошувати в перекрученій, тенденцийній формі. Тим способом „Дїло“ зовсїм не прислужило ся анї рускій справі, анї сокільскій. Противно, як бачимо, довело до тїснїйшої злуки ческого і польского „Сокола“ та до далеко ідучих заяв про „ческо-польску згоду і братерску злуку душ і сердець“. А заразом і зашкодило рускому „Соколови“, бо чей сю гостину в єго хатї, не конче приємно будуть згадувати Чехи. Надто як виходить з протоколу, др. Піпіх і Праґра вже були умовили ся з руским „Соколом“ і прирекли свою поміч задля устроєня концертів, які хор руского „Сокола“ наміряв в серпни устроїти по ческих містах. Супротив таких енунциций, руский „Сокіл“ хотяй не зі своєї вини, а виключно з вини „Дїла“, — поставлений у трудне і немиле положенє.

Вправдї маємо надію, що ся справа між руским „Соколом“ а ческим сокільским Союзом вияснить ся вповнї, однак ся цїла подія стає клясичним доказом, що брак такту, нечисленє ся зі словами і безоглядна тенденцийність в декотрих наших редакциях викликує фатальні ошибки так у наших взаєминах між собою, як і супроти посторонних та в цїлій народній полїтицї. Тими ошибками живлять ся кацапскі ренеґати, тими ошибками розєднюють нас і побивають вороги.

З краю і держави.

Про народне віче буковиньских Русинів та про їх борбу з румунїзацийною системою в православній церкві польскі дневники висказують ся крайне неприхильно, не признаючи правди тій справедливій справі. Бо чиж може бути природнїйше і справедливійше жаданє, як те, щоби для руского населеня, яке становить половину вірних православної церкви на Буковинї, не насилано попів-румунїзаторів, але допущено руский язик в церкві і в школї? Не так давно прогула справа примусового научаня релїґії на нїмецкій мові у Вжеснї, а вже наші Поляки забули, яке обуренє тодї панувало серед них, та яке становиско заняли були Русини супроти сеї події. Тодї нїхто з Русинів не писав про якісь »урощеня«, анї про »цємних, сфанатизованих кількадзєсьонт мєщухуф вжесєньскіх«, анї про »штучнон аґітациєн проводируф« — як се тепер виписує польска праса про велику буковиньску демонстрацию. Навіть обєктивнїйша звичайно Nowa Reforma висловлює ся, що рускі посли »спровадзілї з блїзших і дальших сюл (?) парусет (!) цємних (!!) вєснякуф рускіх, а пшебєґ вєцу бил тилько формальносцьон ухваляня резолюций« (а де дїли ся реферати: др. Стоцкого, д-ра Филиповича, пос. Пігуляка і Василька — Ред. Русл.). Очивидно все те диктує захланна зависть, що є ще одна закутина в Австриї, де Русини вилучені з під »культурної місиї« Поляків.

Польске коло радикалїзує ся під напором всепольких полїтиків. Дармо, що ґраф Антін Водзїцкий перед дописувателем петербурского Kraj-у боронив польске Коло перед закидом безчинности і браку енерґії та виказав, що жадне сторонництво не осягнуло стілько користий, що польске Коло для краю і Поляків, — сама шляхта підняла прапор проти правительственної полїтики по указу Всеполяків, які доконче намагають ся повалити кабінет д-ра Кербера. Дня 14. м. ставав іменно перед своїми виборцями-дїдичами з тернопільского округа п. Ґарапіх і на тих зборах виявила ся велика опозиция проти дотеперішної »правитель-

ственної« політики Кола. Подільскій шляхті стало за повільним темпо польско національних здобутків, а надто обрушили ся дуже на »кокетоване д-ра Кербера з Русинами«. Се становиско підпирає однодушно польска праса і як здає ся, оно вплине на будучі струї в польскім Колї.

Про димісию д-ра Резека з теки ческого міністра висказують ся чеські дневники дуже песимістично. Др. Резек подаючи прошене о димісию, предложив мемориял короні, в якім виразно зазначив, що готов остати дальше в кабінеті, коли станутъ сповнені чеські жаданя щодо університету на Мораві. Цїсар приняв димісию після пропозициї д-ра Кербера. Се означає — пише Budivoj — початок ери переслїдуваня Чехів. З початком вересня певно розпічнуть ся нові переговори, аби Чехів наклонити до відступленя від обструкциї і до згоди на державні конечности, за що правительство жертвує їм нового міністра-земляка в кабінеті д-ра Кербера. Очивидно Чехи на се не згодять ся. В такім разї правительство рішене на зломане ческої обструкциї, а колиб се не удало ся, на управу §. 14.

Вчерашне засїдане угорского сойму було неменше безплїдне і бурливе від попередних. Ґр. Куен-Гедерварі кілька разів мусїв відпирати личні напади опозициї при формальних спростованях. Ся полеміка була дуже острою і пригадувала найбурливійші часи обструкциї проти Банфіого. Обструкция звертає ся сильнїйше против ґр. Куена, чим проти Селя звертала ся, бо коли Сель навіть серед опозициї тїшив ся личною симпатиєю, то до особи Куена проявляє ся загальне упереджене. На властиву дискусию над проґрамою правительства мало вже лишило ся часу і по промові пос. Данїеля, який виступив енерґічно против обструкциї, замкнено засїдане. В парляментарних кругах говорять чимраз голоснїйше про димісию ґр. Куена, який в суботу виїздить до Ішлю, щоби здати справу цїсареви про парляментарну ситуацию на Угорщинї.

Новинки.

— **Календар**. В суботу: руско-кат. Кирила і Методия; рим.-кат. Симеона з Липн. — В недїлю: руско-кат. Атаназия; рим.-кат. Вінкентия з П.

— **Вступний іспит** до I кл. академічної ґімназиї у Львові здало 160 хлопцїв на 183, що зголосили ся до іспиту.

— **З тов-а »Академічна Громада« у Львові**. На засїданю Видїлу дня 15. липня 1903 вибрано до заряду Товариства в часї ферий (від 15. липня до 15. жовтня) комісию, в якої склад входять тт.: Теодор Гуль, студ. фільософії, Павло Городецкий, студ. прав і Сень Ґорук, студ. фільософії.

— **Духовна місия** відбуде ся в Вербици дочерній церкві Сугрова, ходорівского деканата, дня 19. с. м. в честь Полож. Ризи Пресьв. Богородицї (відпуст тої церкви); на се торжество запрашає ся уклінно доохрестних Всч. отцїв з парохіянами.

В Коломийщинї в селї Дебеславцях відбула ся недавно триднева місия духовна для поправи населеня здеморалїзованого жидовою. Для зібраного народу з Покутя (около 2000 душ) було по чотири проповіди денно; проповідали оо. Павлюк, Калитовский, Чорнодоля, Воляньский і Русин.

— **З Калуша**. Руске Касино „Народного Дому“ в Калуши устроює в недїлю дня 19. с. м. прогульку сплавами з Калуша до Галича. В самім же Галичи відбуде ся на Горі Замковій фестин з дуже ріжнородною проґрамою. Як на сплавах так і на фестинї грати буде музика салїнарна з Калуша. О численну участь просить — *Комітет*.

— **З Самбора**. Звіт з поступу в науках учеників, поміщених в бурсї св. Володимира в Самборі: З початком року було 56 учен. З тих 3 перестало ходити до шкіл задля слабости, а 10 видалено. До кінця року остало ся 43, а то 6 учен. з ґімназиї і з тих одержало 5 перший степень, а 1 поправку; з 14 учеників семинариї учит. одержало: 7 перший степень, 5 поправку, а 2 двійку; з народних шкіл було 23, і всї одержали перший степень. На 43 учеників було 35 перших, 6 поправок і дві двійки. — *Від Видїлу „Шкільної Помочи“ в Самборі.*

— **Парохіяни проти пароха**. З Коломиї доносять: Перед тутешним звичайним трибуналом карним почала ся дня 16. с. м. розправа проти 57 селян і 23 селянок з Залуча над Черемошом, обжалованих о злочин публичного насильства.

Акт обжалованя представляє справу менше більше так: Опорожнену по смерти о. Сабата руско-кат. парохію в Залучу обняв в адмінїстрацию в 1901. р. єго бувший сотрудник о Стефан Юревич і управляв нею аж до послїдних часів. Коли з кінцем м. р. розійшла ся чутка, що парохію небавом має обняти о. Микола Салїй, сторонника о. Юревича почали контраґітацию і загрожено консисториї переходом всеї громади на православє. В тій цїли збирано підписи і устроєно збори під церквою і в хатї Нагірняка. Запеповена сею аґітациєю консистория порішила в порозуміню зі старостом в Снятинї відступити від наміру введеня на парохію в Залучу о. Салїя, а адмінїстрацию парохії в місце о. Юревича, який одержав иншу адмінїстрацию, поручити о. Йосифови Білиньскому. Однак населенє постановило не впустити до громади иншого сьвященика крім о. Юревича. Зорґанїзовано на військовий спосіб сторожі на всїх виздах до села, які мали завчасу остерігати населенє перед приїздом нового сьвященика, жандарма, або якого иншого „підозріного“ чоловіка, а кождого разу коли сторожи доносили приїзд якого підозріного, било сейчас в церковні дзвони.

Дня 3. цьвітня 1903 рано приїхали на приходство в Залучу на двох возах два мужики з річами о. Білиньского. Коли они почали зносити річи з возів, почато несподївано бити в дзвони, а на їх гонос збігла ся велика сила людий переважно жінок, які з окликом »викидайте« кинули ся на візників, відвели їх від возів, поскладані річи зложили знова на вози і бючи коний, пхали вози серед криків »гура« аж за село під корчму мимо протестів обох прибувших мужиків. Війт на порученє жандарма представив численно зібраній товпі перед приходством, аби дальше не опирала ся, але товпа відповіла на те наругою і погрозами. Війт мимо сего старав ся намовити візників, аби ще раз завезли річи о. Білиньского перед приходство, але они не згодили ся. Тодї снятиньске староство вислало комісаря Яворчиковского, аби він насилу спровадив річи о. Білиньского до Залуча. Коли комісар з 5 жандармами прибув до Залуча дня 3. цьвітня, заступила єму товпа дорогу коло брами і серед вереску і крику »гура« випхала вози з річами гостинцем до Снятина, а візники мимо приказу комісаря не хотїли завернути на приходство, заявляючи, що боять ся, аби товпа їх не побила. Жандарми обступили вози, а комісар звернув ся до селян з представленєм, аби перестали опирати ся і перепустили вози. Товпа відповіла, що возів анї сьвященика не впустить до села, а коли комісар звернув ся йти до церковної брами, селяни кликали: »Не вільно, не вільно до церкви«. Кількох селян стануло перед комісарем і піднесеним голосом заявили: »Не пустимо, хотьби ся кров поляла, най нас забють«. В виду сего комісар з жандармами вийшов з товпи, велїв возам завернути, а річи зложити тимчасом на постерунку жандармериї.

Найблизшої недїлї дня 5. цьвітня комісар Яворчиковский прибув знова до Залуча з одним жандармом. Під церкою стояла товпа народа. Комісар відізвав ся до них, що мусять повинувати ся зарядженям власти, але селяни криком не дали єму докінчити, так що комісар і жандарм мусїли винести ся. Другого дня о. Білиньский несьвідомий того, що там стало ся, приїхав до Залуча, аби обняти адмінїстрацию парохії. Перед приходством застав зібраних селян, які кричали: »Ми маємо свого ксьондза! Вас не пустимо«. О. Білиньский занепокоєний, мав вже виїхати з села, однак на інтервенцию о. Юревича товпа заявила, що впустить о. Білиньского на приходство, але віз, яким він приїхав і привіз річи, мусить остати на дорозї. О. Білиньский війшов на приходство. Коли однак о. Білиньский сидїв там довший час, війшло до середини кілька жінок і просили о. Юревича, аби висповідав їх. О. Юревич не перечуваючи нїчого, вийшов разом з о. Білиньским і справив ся до церкви. Перед церковною брамою заступила їм дорогу товпа, загули крики і погрози звернені проти о. Білиньского, а кілька жінок кинуло ся на него і випхали єго штовханцями аж до воза, всадили на віз і серед крику прогнали за село.

Корнило Устиянович.

2

ВОСТОЧНА КАЗКА.

Високо стоїть сонце на небі, ще висше брилянтові зьвізди, а над ними всїми вітає у семому небі Алла іл Алла, а слуга єго вірний Магомет так і каже єму: що у Шапсугів коїть ся.

— Я дав чоловікови через тебе »коран« — сказав Алла — на якого коня сядуть, так будуть і їхати.

Мовчить Алла і не дивить ся в той бік. Єго ясні зорі спочили на сьвятій Каабі; але видїла блїда батанеба.

Она давно вже злилась на Шапсугів за те, що єї не шанували. Она люта була, що їй перешкоджено, коли хоробою вклала Меріяму. Чув і той ворог людского щастя, окаянний Еблїс[1]), чув тай реготав ся ночами в очеретї — казали старі люди.

Вставало лихо, готовило ся горе.

Нїби марниця. Медвідь убив князеви вола. Велика страта віл! І плюнути не варто, а Езбока начеб що ткнуло. Устав, подивив ся на свою далекострільну винтівку та на пистолї, на перзидскі, тай став їх обзирати. Видить, що заржавіли і як їх так лишати? Чистить він, чуєте, збрую, чистить і приглядаєсь, як она вилискує ся, а далї й каже до княгинї: душе душі моєї! поїду убити алї-мишу[2]) — закортїло пополювати.

— З Богом! — обізвала ся жінка. — Не подоба джиґітови сидїти коло білої чарди[1]) тай держати золотої тармалами[2]).

І пішов Езбок. Полює, полює... а медвідь якби під землю провалив ся... нема тай нема.

— Щож? хиба вертаймо домів — каже прислузї.

Вертають ся. Вже яло вечеряти... як, коли появив ся попереду мисливих чорний аргамак[3]) пречудної краси. На чолї біла зьвізда, а віженьки малюсенькі на бігу й землї не дотикають.

— Ловіть! — гукнув Езбок, зняв аркан і потис коня шарканцями.

Гонить він, гонить, то в гору то в долину, через яри глубокі, через потоки ревучі і не може дігнати чудного коня.

Кінь межи скали, а Езбок за ним. Кінь в полонину, а Езбок за ним садить запіненим своїм жеребцем.

На землю кладуть ся вже сумерки ночи, шпилї Кавказа червоно сяють, глубокі вертепи туман залягає і пітьма укрила потоки, а погоня не устає. Князь випередив далеко прислугу, а кінь той дивний станув, озирнув ся і полетїв з полонини долї скалами у провал к ріцї.

І князь за ним скочив. Жене, не зважає, що як спотикне ся, смерть найде в безоднях.

Перебігає єму ласичка дорогу. — Ей ти ласице білице, не ворожи менї малесенька лиха! Бачиш, якого шеша[4]) здоганяю?

Та не була се ласиця китохвоста, а була то сама Хатоґуат, лїсів хозяйка-богиня. Єї-ж князь Езбок не бачить, не знає... жене і з свого коня останнїх сил добуває.

Перескакує єму через шипоти потока доріженьку видра. — Ей видро, ти видро! полюй за рибками, а мене не пуджай, не ворожи лиха!

Алеж не була се видра, не була, а сама Хепезуат, богиня рік та озер всїх Кавказа.

Однак і на неї Езбок не зважає; жене ся у пропасти простертим конем і дух з замученого виперає. Доти, доти... доти доти, що кінь і грянув собою об землю і бухнув кровю із писка і храпів.

Князь схопив ся і побачив, що загнав ся в такі вертепи і кґеви дикі по, яких ще людска нога не ступала. Він крикнув з досади несамовитим голосом: стій! і судорожним рухом ізняв винтівку з плеча.

А дивий кінь станув і заржав, що аж лоскіт пішов від окружаючих скал; а верх него учинила ся блїда відьма.

— Будь проклята Аллахом! заверещав князь і бухнув з винтівки в мару. А вона лиш зареготала ся страшно; аж мороз пішов по Езбока тїлу й волосє єму зійняло ся, встало — а була се батанеба могуча.

Стоїть она край скали над бездонною пропастию тай каже — неначе громами мече: — Чого ти Езбоче женеш ся за мною?.. коли у тебе дома чорная пригода.

— Яка пригода? — запитав князь.

— Втекла ти жінка із руским попом.

І Езбок побілїв як крейда тай ударив ся перед страшною богинею:

— Ратуй великоможна батанебо! ратуй, поможи!

---

[1]) Еблїс = чорт, сл. турецке.
[2]) алї-миша = медвідь.

[1]) чарда = вельон.
[2]) тармалама = парча золота.
[3]) аргамак, румак = татарскі назви коней благородної породи.
[4]) шеш = кінь, шеш-ахґхо = копар.

Дня 14. сьвітня приїхав ще раз о. Білиньский з комісарем Яворчиковским і жандармами, аби обняти парохію, але і сим разом збігла ся товпа і обступила зі всїх сторін церкву і приходство і свистом та криком: »гура! ключів не віддайте, хруня не хочемо«, заглушила слова комісаря. Товпа не допустила анї до відобраня церковних ключів, анї парохіяльних книг та паперів, так що комісия мусїла знова винести ся. Спроваджено війско і аж тодї при помочи баґнетів введено о. Білиньского на адміністрацию Залуча.

До розправи покликано понад 180 сьвідків. Обжалованих боронять адвокати др. Трильовский і др. Шор. Розправа має потревати чотири до пять недїль.

— **Перенесеня.** Мінїстер просьвіти переніс Юлїяна Зубчевского, директора жіночої семинариї у Львові, на посаду директора мужеской семинариї учительскої в Станиславові.

— **Краєва рада шкільна** іменувала між иншими учителями і учительками в народних школах: Каз. Людвикївну в Кутах, Йосифа Квятковского в школї ім. Пирамовича у Львові, Волод. Качор-Батовского в школї імени св. Антона у Львові, Март. Вінцковского в школї ім. цїс. Франца Йосифа І. в Перемишли, о. Никона Романюка учителем релїґії руско-кат. в Кристинополи, Авг. Тужаньску в Грималові, Ант. Дерделевичівну в Роздолї, Стан. Романицю в Микулинцях, Михайла Козака в Устриках долїшних, Ант. Скіру в Черняві, Войт. Шатку управителем, а Кат. Шаткову учит. 2-кл. школи в Станиківцї.

Управителями 2-кл шкіл: Івана Борковского в Нижбірку повім, Івана Рожицкого в Дрогомисли, Ром. Пекарского в Таданю і Як. Городиского в Білинї великій.

Учителями і учительками 2-кл. шкіл: Мих. Шарову в Курилівцї, Стан. Рожицку в Дрогомисли, Ан. Найманівну в Пташковій, Мар. Продевичеву в Замостю і Мих. Біссінґерівну в Балинцях.

Учительками і учителями 1-кл. шкіл: Павл. Нахлїкову в Макуневі, Стан. Коцана в Хишевичах, Брон. Пробульску в Пиховичах, Івана Никоровича в Тудорові, Стан. Боратиньского в Городку, Ем. Беняшевску в Київци, Кристину Михайловичеву в Буянові, Войтїха Дубаса в Калембинї, Ем. Бєлятовічівну в Борку старім, Зофію Лучкевичівну в Регберґу, Стан. Владихівну в Кокутківцях, Івана Теппера в Палїківцї, Юлїяна Лаврова в Бабухові, Івана Когута в Камени на присілку „Криве Село“, Иосифа Гординьского в Татарах, Марию Григорівну в Назірнї, Амалїю Ґудзьову в Бережаві, Михайла Дорожиньского в Торговицї, Кароля Малявского в Липицї долїшній.

— **Товмацка панама.** Проти одного з радників станиславівского суду окружного заряджено дисциплїнарне слїдство і завішено єго в урядованю. Дисциплїнарка має стояти в злуцї з обманьствами при завідуваню товмацкого майна.

— **В польскій ґімназиї в Перемишли** — як доносить Echo przemyskie — панують невідрадні відносини. Дня 13. с. м. стала ся небувала подія в однїй з висших кляс сеї ґімназиї. Один ученик, проти волї професора вийшов з кляси на сторону, а коли повернув, почав з професором словну перепалку, в часї якої витягнув штилет і приступивши до катедри, погрозив ним професорови і додав: »Я з тобою порахую ся«. Опісля вийшов з кляси. Науку в тій клясї сейчас перервано і донесено про сю подію полїциї.

Друга справа неменше чорного сьвітла кидає на сю ґімназию. Проф. Приймі вибито недавно вікна в помешканю, а сего мали допустити ся ученики польскої ґімназиї, як сьвідчить про се донесенє до полїциї в Перемишли. — Найже тепер Dziennik polski і инші польскі ґазети опікують ся »дзїчоу з гайдамацкими інстинктами« не в українсько-руских ґімназиях, але у своїх польских.

— **Іспит зрілости** в ґімназиї в Бережанах відбув ся в днях від 4. до 11. с. м. під проводом краєвого інспектора п. Ів. Левицкого. Іспит здали: Брокль Болеслав, Будковский Антін, Друкс Сам. (з відзн.), Дурбак Орест, Дзьомба Іван (з відзн.), Ґабрусевич Теодор, Ґрай Петро, Ґрінгавт Герц, Ґрещук Володислав (з відзн.), Гальберталь Йосиф, Гальфтер Як., Гладкий Василь, Канфер М., Кессельрінґ Руд. (прив.), Клементовский Леопольд (екст.), Кепель Менд., Мазуркевич Генр., Морвіц Жиг., Наґлєр Л. (екст.), Навроцкий Володимир, Нивиньский Стан., Радловский Меч., Ратич Іван, Ріхтер Із., Тарнавский Зенон (з відзн.), Телїшевский Василь, Вербицкий Вонифатий (екст.), Войцїцкий Феликс (екст.). Поправку одержали 2 публ. ученики і 2 екстерністи; репробоваро на рік одного публ. ученика а одного екстерніста.

— **Вінчанє** п. Якова Миколаєвича, учителя семинариї учительскої в Тернополи, звісного писателя на педаґоґічній ниві, з п-ною Анною Чумаківною, дочкою тернопільского горожанина, відбуло ся дня 14. с. м. в Успеньскій церкві у Львові в 11. год. перед полуднем. В заступстві о. пароха вінчав сотр. о. Давидович, а до асисти станули присутні оо. А. Глодзїньский і Д. Лопатиньский. Мимо незвичайної години зібрав ся в церкві широкий гурт знакомих і свояків вінчаної пари.

— **Зелїзниця Львів-Самбір.** Дня 11. с. м. переїхав перший комісийний поїзд зелїзничу лїнїю Львів-Самбір, виїхавши із Самбора. Комісия звидїла при тій нагодї цїлий шлях і поодинокі стациї, котрі обсаджують ся вже від 14. с. м. руховим та технїчним персоналом. Отворенє шляху для руху відбуде ся в половинї серпня с. р.

— **Огнї.** В Сопошинї, жовківского повіта, згоріло онодї 12 селяньских загород, вартости 10.684 К, в більшій части обезпечених. — В Мединї згоріло онодї 6 домів і 2 стодоли. — В Грицеві згорів Тартак, вартости 40.000 К, а був обезпечений на 36.700 К.

— **Нещасні пригоди.** Парубок Федько Гнатишин з Однова, жовківского повіта, так необережно обходив ся з полишеною лїсничим стрільбою, що стрільба випалила, а цїлий набій влучив Стефана Бавша, котрий погиб на місци. — Парубок Іван Вусач віз онодї до Львова молоко з фільварку в Жовтанцях. По дорозї перевернув ся віз і все молоко виляло ся. Вусач з розпуки сейчас повісив ся. — В Куляві коло Жовкви утопила ся в баюрі коло дороги $1\frac{1}{2}$-лїтна дитина Дмитра Троця, полишена дома без надзору. — Микола Юрчак з Медики пошивав онодї хату в часї великої спеки, наслїдком якої дістав дивного удару на мозок. Єму здавало ся, що хтось велить єму злїзти з даху і зранити себе бритвою. Юрчак зробив так і лежав ранений від полудня до вечера. Вечером єго замічено і прикликано лїкаря, але мала є надїя удержаня єго при житю наслїдком надмірного упливу крови.

— **Вплив держав на вибір папи** Европейска праса розвинула завзяту дискусию що-до питаня, чи правительства поодиноких держав могуть впливати на вибір папи. Дотичить се головно Австриї, Франциї і Іспаниї, які мнимо мають право зголосити своє veto проти вибору одного з кандидатів на папу. В ватиканьских кругах висказано в послїдних часах погляд, що держави взагалї не мають нїякого права мішати ся до вибору папи і колеґія кардиналів нїколи не зважала на протести держав. В 1877. роцї папа Пій IX. видав письмо п. з. Consultari, в якім зазначив, що лише кардинали мають право голосу при виборі папи з поминенєм всякого впливу сьвітскої власти, без огляду на єї степень і становиско. На перебіг конкляве, яке вибрало папою Льва XIII, нїяка держава не робила натиску. Лише Іспанїя поручила свому послови, переказати колеґії кардинальскій, що она бажала би бачити на апостольскім престолї такого мужа, що узглядняв би потребу мира в Европі і покермував би свою полїтику в тім дусї. Се бажанє Іспаниї принято до відомости, бо оно з етичних зглядів відповідало істотї Церкви. Дивно отже виглядає, що Росия — як доносили телеґрами — вже заявила своє бажанє, аби папою на случай смерти Льва XIII був кардинал Рамполя.

— **Напасні пчоли.** Господар Йосиф Ренгофер в Рацерсдорфі в долїшній Австриї вибрав ся був дня 9. с. м. до сусїдного села зі своїм сином по один пень пчіл. Коли вже вертали домів, пчоли добули ся якось з улия і кинули ся на обох людий і на коня та стали страшенно жалити. Кінь сполошив ся і побіг з возом сьвітами, а господар з сином влїзли в якесь жито і так ледви оборонили ся від пчіл, але так вже були пожалені на цїлім тїлї, що пухлина заступила їм очи і они не виділи, куди іти. Якісь чужі люди, що стрітили їх на дорозї, відвезли їх своїм возом домів, а коня з возом відшукано по двох днях.

— **Завмерла.** В Альтонї коло Гамбурґа привезено онодї до похоронного дому тїло поперше́ї 14-лїтної дївчини, а другого дня рано мали відбути ся єї похорони. Помершу вложено до домовини і замкнено віко. Коли перед похоронами піднесено домовину, почули присутні якісь придушені стони. Домовину сейчас отворено і найдено дївчину живу, однак не можна було єї удержати при житю, бо вражінє, яке зробили на ню єї власні похорони, стало для неї убійчим. Дївчина до двох годин померла.

— **З зелїзниць.** Після оголошеня, уміщеного в Wiener Ztg., буде роздане о дорозї оферти виконанє робіт земних, шутрованє і робіт наземних, до того також будинків і огородженя на частинї просторони Кляґенфурт-Розенбахталь, лїнїї зелїзниць державних Кляґенфурт (Віллях, Гориция Триєст). Оферти буде принимати найпізнїйше до 4. серпня 1903, 12. год. в полудне ц. к. Дирекция будови зелїзниць державних у Відни VI Ґумпендорферстрассе 10. Услівя і пляни можна переглянути в згаданій Дирекциї і в ц. к. Управі будови зелїзниць в Кляґенфуртї.

Дня 5. липня с. р. отворено в окрузї ц. к. Дирекциї зелїзниць держ. в Пільзнї на шляху Пільзно-Дух поміж стациями Цїглє і Блятно перестанок особовий Велєгін Пастуховіць для руху особового і пакункового. Білєти видає ся на перестанку, а належитість за пакунки оплачує ся в стациї відбору.

— **Ошибка.** У вступній статї »Босна і Герцеґовина« вчерашного числа просимо справити ошибку в 5. стрічцї з гори: замість »в 99-ім« має бути »в 64-ім«.

РОДИМЦЇ! Приготовляйте дїти до вступних іспитів до шкіл середних!

Посмертні † оповістки.

— **О. Омелян Яросевич,** парох в Хащованю, скільского деканата, упокоїв ся дня 11. с. м. в 35. роцї житя, а в 12. р. сьвященьства. В. є. п.!

— **Др. Діониз Ямичьский,** адвокат в Раві рускій, помер дня 13. с. м. в 57. роцї житя. В. є. п.!

Телеґрами.

Рим, 17. липня. Оголошений вчера о 7. год. вечером бюлєтин про стан здоровля папи звучить: Стан Сьв. Отця від нинї рано не змінив ся. Папа спав в день кілька годин. Живчик 88. Віддих 30. Теплота 36·6.

Рим, 17. липня. Вчера о 9. год. в ночи прийшов до Ватикану проф. Мацонї, аби третий раз доконати наколеня грудної клїтки для усуненя течи з ями олегочної. Однак по оглядинах недужого Мацонї не брав ся до операциї, бо она могла збільшити небезпеченьство, в якім папа тепер находить ся.

Рим, 17. липня. Mrs. Анджельо оповідає, що папа виглядає так, якби вже зовсїм не жив, або спав.

Лїкарі твердять, що серце папи є ще здорове і тому можна буде доконати третої операциї.

Рим, 17. липня. Кардинал Орелїя постановив розвязати швайцарску ґвардию, задля безнастанних незгодин між нею а папским війском.

Чернівцї, 17. липня. Прибув ту на 8 днїв мінїстер рільництва Джіованелї в товариств шефа секциї Сакена, аби оглянути добра гр.-ор фонду релїґійного і державне заведенє годівлї коний.

Будапешт, 17. липня. Вчера відбули ся ту похорони мін. Каляя. В похоронах взяли участь представителї всяких властий. Цїсаря заступав архикн. Йосиф Август.

Рим, 17. липня. З Турину доносять, що італїйску королївску пару стрітила вчера немила пригода підчас їзди автомобілем в парку. Самоїзд ударив об дерево, причім королева легко зранила ся в ногу, а король вийшов цїло. Королева буде приневолена з місяць лїчити зранену ногу.

— Ратувати? і за те, що ти мене зневажив, що всї Шапсуги мене вже не знають?

— Я присягаю тобі за себе і за весь мій нип, що будемо тобі вірні і більш не відступим ся від тебе, богине, тільки стань менї сильно у сїй моїй пригодї!

— Судьба, великого Тха[1]). Помочи ту годї. Але пімсту дам тобі. Сїдай на мого коня. На нїм звершениш своїх ворогів. Він тебе винесе завсїгди невредно із бою, на нему доженеш бранку віроломну... він дасть тобі пімсту. Тільки знай: що тому коневи та на кождий „Новя“ маєш у жертву приносити дївку. Як нї, то кінь загризе тя; бо він є „изчадіє пекла“

Рекла і щезла. А Езбок глядить, протирає очи і знову дивить ся, а далїй й підійшов до коня.

Той стояв смирно і дав погладити ся; лиш форкнув дико храпами і зиркнув люто очима, вишкіривши зуби.

Однак Езбок не убояв ся. Він завернув дивого шеша від пропасти, скочив на него і птахом полетїв, в ніч темну, до дому.

За малу хвильку у воріт вчипив ся. Дивить ся, ворота відперті; а дома?..... дома спотикнув ся на еще теплі два трупи черкаскі і на повязану челядь: а руска бранка Меріям-пші Ґуаша[2]) десь щезла з князївскої саклї, і щезла з аула.

(Дальше буде).

[1]) Великій Тха = Великій Дух = Бог.
[2]) Меріям, пші Ґуаша = Марія княгиня бала.

Софія, 17. липня. Болгарска аґенция доносить: Порта донесла болгарскому правительству, що в цїли поліпшеня відносин між Туреччиною а Болгариєю, порішила знести кілька заряджень оголошених проти болгарских ватаг, а крім того увільнить арештованих Болгарів і стягне частину війска з болгарскої границї. За те домагає ся Порта, аби болгарске правительство виявило наклін до заведеня миру.

Вешинґтон, 17. липня. Бюро Райтера доносить: Манджурску справу поладнано в вдоволяючий спосіб. Китайске правительство запевнило, що небавом в Манджуриї кілька портів буде отворених для сьвітової торговлї. Росия заявила урядово Спол. Державам, що годить ся на таку розвязку манджурскої квестиї.

Вісти господарскі, промислові і торговельні.

(*Рільничий банк у Львові*).

Дня 17. липця. — За 50 клґ.

Пшениця готова 7·30—7·50. Пшениця на речинець 6·75—7·00. Жито готове 5·75—5·80. Жито на речинець 5·10—6·30. Овес на обрік 5·50—5·[illegible]0. Овес на речинець 4·50—4·75. Ячмінь на пашу 4·50—4·90. Ячмінь броварняний 5·00—5·40 Ріпак 9·50—9·75. Ріпак новий 9·25 — 9·50. Горох на пашу 5·75—6·00. Горох до вареня 7·50—8·50. Ленча 4·50—4·75. Бобик 4·60—4·75. Гречка 6·50—7·75. Кукурудза нова 5·00—5·50. Кукурудза стара 6·25 — 6·50. Хміль за 56 клґ. 130. — 150. Конюшина червона нова 50·00—55·00. Конюшина біла 40.00 — 55·00. Конюшина шведска 40·00—50·00. Тимотка 00·00 — 00 00.

Конкурс.

Товариство »Шкільна Поміч в Коломиї« прийме з початком 190³/₄ року шкільного понад 30 учеників рускої ґімназиї (кляс: приготовляючої і I—VIII) до свого Інститута. Своїм питомцям дає Інститут цїле удержанє, ліжко, надзір і провід домовий а також меншу поміч в науцї. Оплата виносить на рік 4 К на інвентар, 2·40 К за річну вкладку членьску, 2 К на кореспонденцию і місячно 34 К з додатком 1 К за пранє, платних кождого місяця з гори. Хто хоче бути принятим за низшою оплатою (від 16 К в гору), мусить предложити сьвідоцтво убожества. Питомцї мусять при принятю виказати ся, що мають три рази змінити білє на постіл, 6 пар біля, 6 ручників, 6 хусточок до носа і 2 пари обуви, все назначене. Кождий принятий дістає карту принятя, без котрої не може спровадити ся до Інститута. Подання з декларациєю, кілько обовязує ся місячно платити і посьвідченє лїкарске, що хлопець без шкоди для инших може бути в Інститутї поміщений, треба вносити на руки підписаного голови найдальше до 25. серпня с. р.

В Коломиї, дня 16. липня 1903.

За Виділ:

С. Недїльский голова. *Іван Білик* писар.

Тополя

Т. ШЕВЧЕНКА.

Серия переписних листків (8 штук) з гарними ілюстрациями (чорними і кольорованими) до Шевченкової балади »Тополя« вийшла накладом С. Гальберґа в Бучачи. Набувати можна сериями і поодиноко у накладця та у всїх більших книгарнях і торговлях.

Цїни низькі.

1(30—40)

НАКЛАД А. ХОЙНАЦКОГО.

Бернстерне Бернсо»

LABOREMUS

драма в 3 актах,

переложена після авторизованого, нїмецкого виданя

Львом Лопатиньским.

Модерна тема і модерне наскрізь єї переведенє. Диялоґ є справдї містерною плетїнкою драматичної роботи. Єго читати є може більшим вдоволенєм, як бачити на сценї, де певно пропадає не один дотепний натяк та тонка відтїнка.

Набути можна в Ставропигійскій книгарни у Львові.

НАРОДНІ ИМНИ:

Ще не вмерла Україна! Не пора!

на картоновім папери видала »Народна Рада«.

Набувати можна в »Народній Канцеляриї« у Львові (Ринок 10.) по 2 К за 100 примірників. На почтову оплату належить долучити 20 сот. Менше як 100 прим. не висилає ся. (17-20)

За певну і добру льокацию

поручаємо

4 ½% листи гіпотечні

4% листи гіпотечні коронові

5% листи гіпотечні преміовані

4% листи товариства кредитового земского

4½% листи Банку краєвого

5% облїґациї Банку краєвого

4% позичку краєву

4% облїґациї пропінацийні

і всїлякі ренти державні

Ті папери продаємо і купуємо по найточнїйшім курсї деннім.

КОНТОРА ВИМІНИ

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ Гіпотечного

Розклад поїздів зелїзничих до купелевих місцевостий.

Львів - Риманів-Івонич, Мушина, Криниця-Закопане via Перемишль, Ряшів; Мушина, Криниця, Жеґестів-Закопане via Тарнів; Моршин-Трускавець-Риманів-Івонич via Стрий; Карльсбад через Прагу.

	1055	410	835	615		1245	825	250	відїзд Львів	приїзд		231	130	840	550	855		610	950
	636	1112	400	126		636	400	1140	від. Тернопіль	приїзд		—	453	118	118	238		1001	358
	748	—	515	148		—	515	1211	„ Броди	„		—	356	1151	1151	—		845	240
	107	625	1105	853		218	957	432	приїзд Перемишль	відїзд		1255	1140	705	319	610		345	715
	533	1115	328	—		—	—	—	пр. Риманів	від.		—	718	132	—	—		937	132
	544	1126	338	—		—	—	—	„ Івонич	„		—	707	120	—	—		925	120
	1211	614	906	—		—	—	—	„ Жеґестів	„		—	—	1117	—	—		—	1117
	1232	637	925	—		—	—	—	„ Мушина Криниця	„		—	—	1100	—	—		—	1100
	*335/†405	—	—	—		—	—	—	„ Закопане	„		—	—	—	—	—		†920/*1020	—
	127	645	1130	917		225	1003	438	відїзд Перемишль	приїзд		1245	1131	656	251	545		325	640
	223	745	1232	1020		302	1039	517	„ Ярослав	„		1208	1150	618	155	441		238	543
	335	827	145	1135		350	1133	611	приїзд Ряшів	відїзд		1120	955	527	1245	335		127	417
	707	120	—	—		707	—	—	пр. Івонич	від.		724	544	1126	—	—		711	—
	718	132	—	—		718	—	—	„ Риманів	„		711	533	1115	—	—		724	—
	1211	614	—	—		1211	—	—	„ Жеґестів	„		—	—	—	—	—		—	—
	1232	637	—	—		1232	—	—	„ Мушина Криниця	„		—	—	—	—	—		—	—
	*335/†405	—	—	—		—	—	—	„ Закопане	„		—	—	—	—	—		†920/*1020	—
	415	907	155	1150		400	1139	620	відїзд Ряшів	приїзд		1115	950	522	1225	315		117	405
	620	1110	410	202		524	103	800	приїзд Тарнів	відїзд		952	815	403	1025	110		1113	140
	1211	614	906	753		1211	614	—	пр. Жеґестів	від.		405	—	1117	542	812		—	—
	1232	637	925	814		1232	637	—	„ Мушина Криниця	„		350	—	1100	525	755		—	—
	—	—	—	—		—	—	705	„ Закопане	„		†920/*1020	—	—	—	—		—	—
	635	1120	420	217		526	105	808	відїзд Тарнів	приїзд		950	811	400	1018	1258		1105	115
	845	730	625	440		650	224	938	приїзд Краків	відїзд		838	643	249	810	1055		900	1100
	†902/*1025	—	—	—		†902/*1025	—	1140	в. Краків Плашів-Суха	п.		—	—	236	—	—		—	—
	114/205	—	—	—		114/205	—	332	п Хабівка	[via Подґуже		—	—	1115	—	—		—	—
	*335/†405	—	—	—		*335/†405	—	705	„ Закопане			—	—	920	—	—		—	—
	—	200	640	—		718	231	1000	відїзд Краків дв. з. півн.	приїзд		818	619	243	738	1009		818	—
	—	545	950	—		930	545	950	пр. Прага	від.		725	620	1105	620	725		725	—
	—	931	§208	—		437	931	§208	„ Карльсбад	„		1150	§225	714	§225	1150		1150	—
	—	—	—	645		905	305	640	відїзд Львів	приїзд		745	110	435	1040	957		—	—
	—	—	—	850		1105	505	849	пр. Стрий	від.		539	1110	240	850	803		—	—
	—	—	—	1000		1201	557	1038	„ Дрогобич (Трускав.)	„		440	1006	136	734	630		—	—
	—	—	—	—		711	—	533	„ Риманів	„		937	—	718	132	—		—	—
	—	—	—	—		724	—	544	„ Івонич	„		925	—	707	120	—		—	—
	—	—	—	—		1151	—	1032	„ Моршин	„		445	1020	—	814	—		—	—

Увага: Поспішні поїзди означені товстим друком. — Час середно-европейский.

Видає і відповідає за редакцию **Лев Лопатиньский**.

З друкарнї В. А. Шийковского.